

Gerçek anlam: bir kelimenin akla gelen, ilk ve somut anlamıdır.

Örnek:

"Bu sabah gökyüzünde bulutlar vardı.

Burada bulut kelimesi, atmosferde su damlacıklarından oluşan gerçek bulutları ifade ediyor.

Mecaz anlam: kelimenin gerçek anlamından farklı, soyut ya da yan anlamıdır.

Örnek:

"Sınav sonuçlarını öğrenince başımın üstünde kara bulutlar dolaştı."

Burada bulut kelimesi, kişinin yaşadığı üzüntü veya endişeyi ifade eden bir mecaz olarak kullanılmıştır.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen cümlelerdeki altı çizili kelimeler "gerçek anlamlı mı, mecaz anlamlı mı" noktalı yere yazalım.

↪Bahçede rengârenk <u>cicekler</u> açmış.
↪Yazın güneş çok <u>yakıcı</u> olur.
↪Çocuk <u>elmayı</u> bir ısırıkta bitirdi.
↪Kışın <u>kar</u> yolları kapattı.
↪Sınavdan geçince mutluluktan <u>uctu</u>
↪O bakışlarıyla beni <u>yaktı</u> geçti.
↪Onun sözleri kalbimde <u>cicek</u> açtırdı.
↪Adam, <u>duvarı</u> boyadı.
↪O sözleri duymak, adeta bir <u>zehir</u> gibiydi.
↪Olanlardan sonra aramızda <u>soğuk rüzgarlar</u> esiyor.
↪Geçmişte yaşanan olaylar onun için birer <u>kitap</u> gibi olmuştu.
↪Sabahleyin <u>kuslar</u> ötüyordu.
↪Babası ona güzel bir <u>kitap</u> hediye etti.
↪Onun önündeki engeller adeta bir <u>duvar</u> gibiydi.

Aşağıda verilen gerçek ve mecaz anlamlı ifadelerle ilgili cümlelerden doğru olanların başına D yanlış olanların başına Y yazalım.

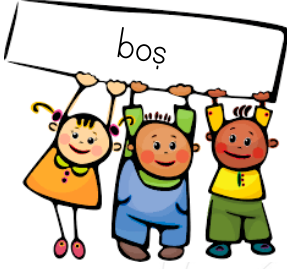
- (.....) "Köpeğim su içti." cümlesinde "su" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Bu olaylar sonunda onun kalbi buz kesti." cümlesinde "buz" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Babam yeni bir saat aldı." cümlesinde "saat" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Başarısız olunca morali yerle bir oldu." cümlesinde "yerle bir" ifadesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Elma yemek sağlıklıdır." cümlesinde "elma" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Sınavda aldığım not beni uçurdu." cümlesinde "uçurdu" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Deniz dalgaları sahili dövüyordu." cümlesinde "dövüyordu" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Sınıf çok sıcaktı, nefes almakta zorlandım." cümlesinde "sıcak" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Ona güvenmek suya yazı yazmak gibiydi." cümlesinde "suya yazı yazmak" ifadesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Spor yapmak insanı dinç tutar." cümlesinde "dinç" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Kardeşim küçük bir çiçek kopardı." cümlesinde "çiçek" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Aramızdaki dostluk köprüsü yıkıldı." cümlesinde "köprü" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Elimi sıcak çayla yaktım." cümlesinde "yaktım" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Onun için hayatta yükselmek çok önemliydi." cümlesinde "yükselmek" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Rüzgar çiçeklerin yapraklarını uçurdu." cümlesinde "uçurdu" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Kalbim, o sözleri duyunca paramparça oldu." cümlesinde "paramparça" ifadesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Çocuklar parkta oyun oynadı." cümlesinde "park" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Onunla tartışmak bir ateşin içine düşmek gibiydi." cümlesinde "ateş" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Yaz tatilinde her gün denize girdim." cümlesinde "deniz" kelimesi gerçek anlamda kullanılmıştır.
- (.....) "Her adımda karşımıza engeller çıkıyor." cümlesinde "engeller" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen kelimelerin gerçek ve mecaz anlamlı halleriyle cümleler oluşturalım.

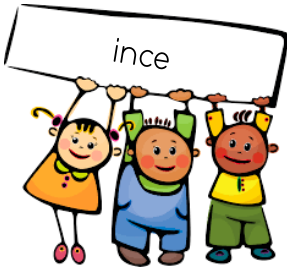
Gerçek Anlam:
Mecaz Anlam:

Gerçek Anlam:
Mecaz Anlam:

Gerçek Anlam:
Mecaz Anlam:

Gerçek Anlam:
Mecaz Anlam:

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen test sorularını cevaplandıralım.

1) "Kalbi taş gibi." cümlesinde "taş" kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçek anlam B) Mecaz anlam
C) Yan anlam D) Özel anlam

2) Aşağıdaki cümlelerden hangisi gerçek anlamlıdır?

- A) Sorular karşısında dili tutuldu.
B) Sonunda tüm ekip bir araya geldi.
C) Yaptıklarıyla bizi kör etti.
D) Konuyu anlamak için kafasını duvarlara vurdu.

3) "Yazın her gün dondurma yerim." cümlesinde "dondurma" kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Mecaz anlam B) Yan anlam
C) Gerçek anlam D) Deyim anlamı

4) Aşağıdaki cümlelerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) Masanın üzerinde büyük bir kase duruyordu.
B) Sınavdan geçmek için günlerce ter döktü.
C) Bahçedeki çiçekleri suladı.
D) Çocuklar parkta koşuyordu.

5) "Kedi, masanın üzerindeki sütü içti." cümlesinde "süt" kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçek B) Mecaz
C) Deyim D) Özel anlam

6) Aşağıdaki cümlelerden hangisi gerçek anlamlıdır?

- A) Sonunda dağ gibi bir sorunla karşılaştı.
B) Öğretmen tahtaya yazı yazdı.
C) Sözleriyle beni yerle bir etti.
D) Akşam erkenden başını yastığa koydu.

7) "Bu iş beni yedi bitirdi." cümlesinde "yedi bitirdi" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçek B) Yan anlam
C) Özel anlam D) Mecaz

8) "Kardeşim yine kafasını bulutlarda geziyor." cümlesinde "bulut" kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçek anlam
B) Yan anlam
C) Mecaz anlam
D) Özel anlam

9) "Bu kadar yükü taşımak çok zor." cümlesinde "yük" kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Gerçek B) Mecaz
C) Yan anlam D) Özel anlam

10) Aşağıdaki cümlelerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) Kalabalık içinde kayboldu.
B) Dağların arkasından güneş doğdu.
C) Zorluklar karşısında dağ gibi durdu.
D) Durumu anlatınca kalbim çarptı.